

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.III.1.026/2008/5.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év március hó 24. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

Az önbíráskodás büntette és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Tatabányai Városi Bíróság 8.B.248/2007/14. számú ítéletét és a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 1.Bf.653/2007/11. számú végzését hatályában fenntartja.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Tatabányai Városi Bíróság a 2007. szeptember 18-án meghozott - és a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 1.Bf.653/2007/11. számú ítélete folytán 2008. június 9-én jogerőre emelkedett - 8.B.248/2007/14. számú ítéletével a terheltet az ellene folytatólagosan elkövetett önbíráskodás büntette és közokirattal visszaélés vétsége miatt emelt vád alól felmentette, egyben elrendelte a kényszergyógykezelését, s a terhelttel szemben 20.000 forint vagyonekbeosztást is elrendelt.

A megállapított tényállás a következőket tartalmazza:

A terhelt és házastársa 2005 májusa óta különváltan él. A terhelt fiatalabb és erősebb házastársánál (az ügy sértettjénél), a terhelt a sértettet több ízben bántalmazta.

A Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság határozatával 2006. július 1-től megszüntette a terhelt nyugdíjának folyósítását. Erről a terheltnek nem volt tudomása, mert a határozat „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza címéről az igazgatósághoz. A terhelt - mivel korábban a postafiókjára kapta a nyugdíjat - 2006 szeptemberében azt hitte, hogy azért nem kapta meg a nyugdíját, mert azt a sértett felvette helyette.

Ezért 2006 szeptemberének közepén a téren - pénzének megszerzése érdekében - a sértettet lenyomta egy padra, majd zsebeit átkutatva elvette tőle az ügyvédi igazolványát és 20.000 forintot. Ezt követően az igazolványt visszaadva otthagyta a sértettet.

2006. szeptember 29-én délelőtt az utcán a terhelt megragadta az arra haladó sértettet a ruházatánál, miközben kiabált vele. Megfogta a sértettet, s ruházatát - a saját nyugdíjának megszerzése érdekében - átkutatta és elvette a sértett zakójának belső zsebéből a személyi igazolványát, ügyvédi igazolványát és szemüvegét, annak tokjával együtt. A sértett a fenyegetőző, nála erősebb terheltnek nem mert és nem is tudott ellenállni. A terhelt az elvett tárgyakkal néhány méterre eltávolodott, majd visszament a sértetthez, s annak kérésére a szemüveget és szemüvegtokot, valamint az ügyvédi igazolványt visszaadta, a sértett személyi igazolványát azonban magával vitte. Ezt az igazolványt az eljárás során foglalták le a terhelttől, s került azután kiadásra a sértett részére.

A terhelt hasadásos elmebajban szenved, kóros elmeállapota a cselekmény elkövetésekor is fennállt, s képtelenné tette cselekménye következményeinek felismerésére, illetve e felismerésnek megfelelő cselekvésre. Nem zárható ki, hogy betegségének heveny fellángolási időszakában a terhelt újabb, erőszakos vagy közveszélyt okozó cselekményt követ el.

A jogerős ügydöntő határozat ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 416.§-a (1) bekezdésének a/ és b/ pontjára alapozottan.

Álláspontja szerint a kényszergyógykezelés elrendelésének törvényi feltételei nem állnak fenn.

A terhelt a sértettnel komolyabb sérülést nem okozott, így cselekményének erőszakos jellege - figyelemmel a tanú vallomására is - nem állapítható meg.

A terhelt abban a hiszemben volt, hogy a nyugdíja a sértettnél van, nem tudva arról, hogy a nyugdíjfolyósítást megszüntették. Mivel e tény a terhelt előtt már ismert, attól, hogy a jövőben hasonló cselekményt fog elkövetni, a továbbiakban nem kell tartani.

Az előbbieken túlmenően - büntethetősége esetén - a terhelttel szemben nem kerülne sor 1 évet meghaladó szabadságvesztés kiszabására.

Ekként a kényszergyógykezelés elrendelésére törvénysértéssel került sor.

A Legfőbb Ügyészség BF.2814/2008. számú nyilatkozatában - és képviselője a nyilvános ülésen - a megtámadott határozat hatályban fenntartását indítványozta.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A Be. 423.§-ának (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban a bíróság jogerős ügydöntő határozatában rögzített tényállás az irányadó, annak támadására nincs lehetőség. Az irányadó tényállást tekintve pedig az eljáró bíróságok a terhelt kényszergyógyítását törvényesen rendelték el.

A Btk. 74.§-ában írt intézkedés alkalmazása körében személy elleni erőszakos büntetendő cselekménynek minősülnek mindazok, amelyek elkövetési magatartásának megvalósulásához a terhelt részéről a passzív alany testére irányuló, támadó jellegű fizikai ráhatás kifejtése szükséges. A cselekmény erőszakos jellege akkor is megállapítható, ha a terhelti magatartás következtében a sértett testi sérülést nem szenved. Ehhez képest tehát az önbíráskodás büntetnének tényállását kimerítő tevőlegesség személy elleni erőszakos cselekményeknek minősül, amely alapul szolgálhat a kényszergyógykezelés elrendeléséhez.

Az irányadó tényállásból kitűnően a terhelt a cselekmény elkövetésekor kóros elmeállapota folytán képtelen volt cselekménye következményeinek felismerésére, illetve e felismerésnek megfelelő cselekvésre. Jelenleg is fennálló elmebetegsége miatt pedig tartani kell attól, hogy hasonló cselekményt fog elkövetni.

A Btk. 74.§-ának (1) bekezdésében megjelölt „hasonló” cselekmény alatt értelemszerűen az e szakaszban felsorolt (személy elleni erőszakos vagy közveszélyt okozó) büntetendő cselekmény értendő. Ezért nincs jelentősége annak - a felülvizsgálati indítványban felhozott - érvnek, hogy az a motiváció, amely a terheltet a jelen

ügyben elbírált cselekmény elkövetésére indította, ma már nem áll fenn.

A kényszergyógykezelés elrendelésének kétségtelenül további feltétele az, hogy a terheltre - büntethetősége esetén - 1 évi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést kellene kiszabni.

Az eljáró bíróságok e törvényi feltétel fennálltát is vizsgálták, s a cselekményekre előírt törvényi tételkeretet és a tárgyi oldal jellemzőit egybevetve és körültekintően mérlegelve kellő indokát adták annak, hogy a terhelt esetében ez a kritérium ugyancsak megállapítható.

Ez az értékelő tevékenység pedig - minthogy az tételes büntető anyagi jogi szabályba nem ütközik - felülvizsgálat tárgyát nem képezheti.

Mindezekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság - nem adva helyt a felülvizsgálati indítványnak - a megtámadott határozatokat a Be. 426.§-a alapján hatályukban fenntartotta.

A fellebbezés és felülvizsgálat, valamint az indítvány megismétlésének tilalmára vonatkozó figyelmeztetés a Be. 3.§-ának (4) bekezdésén és 416.§-a (4) bekezdésének b/ pontján, továbbá 418.§-ának (3) bekezdésén, illetve 421. §-ának (2)-(3) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2009. március 24.

Dr. Demeter Ferencné s.k. a tanács elnöke, Dr. Akác József s.k. előadó bíró, Dr. Varga Zoltán s.k. bíró.

A kiadmány hitelül:

írnok

MV